

بررسی تاثیر روش تهیه نشاء (گلدان پلاستیکی و گلدان کاغذی) در پیش

رس کردن محصول خیار و توجیه اقتصادی آن

رافضی، رامین^۱ و محسن رفعتی^۲

۱ بخش تحقیقات سبزی و صیفی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال بذر مرکز تحقیقات کشاورزی و رامین و ۲ دفتر بررسی‌های اقتصادی طرح‌های تحقیقاتی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی

اگر چه محصول خیار (*Cucumis sativus* L.) از نظر اقتصادی از موقعیت ممتازی در بین محصولات سبزی و صیفی برخوردار است، با این حال اقتصاد حاکم بر این محصول به شدت تحت تأثیر زمان ارائه محصول به بازار قرار می‌گیرد. به منظور مطالعه امکان پیش‌رس کردن خیار در منطقه ورامین، آزمایشی بر پایه طرح بلوک‌های کامل تصادفی در پنج تکرار با سه تیمار کشت مستقیم بذر (روش سنتی به عنوان شاهد)، کشت بذر در گلدان‌های پلاستیک، زیر پوشش پلاستیک و انتقال نشاء به زمین اصلی و کشت بذر در گلدان‌های کاغذی موسوم به Paperpot، زیر پوشش پلاستیک انتقال نشاء همراه با گلدان کاغذی به زمین اصلی، انجام پذیرفت. رقم مورد استفاده، رقم Super dominus بود. به علت عدم یکنواختی در جوانه زنی بذور در گلدان‌های پلاستیکی، تیمار فوق از آزمایش حذف گردید. تجزیه واریانس عملکرد کلی نشان داد که تیمار کشت سنتی و نشاء گلدان کاغذی در سطح $P < 0.05$ اختلاف معنی‌داری ملاحظه نگردید ولی اختلاف بین عملکرد در واحد بوته در هر چین در دو تیمار فوق در سطح $P < 0.07$ معنی‌دار گردید. در بررسی‌های اقتصادی طرح ابتدا با استفاده از روش بودجه‌بندی جزئی، اقتصادی بودن یا نبودن جایگزینی کشت نشائی خیار به جای کشت مستقیم بررسی گردید سپس با استفاده از مفهوم نرخ بازده نهایی به تحلیل ارجحیت سرمایه‌گذاری و در مرحله بعد با بهره‌گیری از حداقل بازده مورد انتظار مسئله جایگزینی کشت نشائی به جای کشت مستقیم در حالتی که حداقل عملکردهای ثبت شده در تکرارهای هر تیمار تحقق یابد، بررسی و در نهایت تاثیر جایگزینی کشت نشائی به جای کشت مستقیم

در پیش رس کردن محصول خیار مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج تحلیل‌های بودجه بندی جزئی ارجحیت سرمایه‌گذاری و حداقل نرخ بازده مورد انتظار، مؤید جایگزینی کشت نشائی به جای کشت مستقیم بود. اما بررسی تأثیر جایگزینی بر روی پیش رسی نیاز به مطالعه بیشتری دارد.